HEIMSKRINGLA
Published every Thursday by
The Heimskringla News & Publishing Co.
Verð blaðsins í Canada og Bandar $2.00 um árið (fyrir fram borgað).
Sent til Íslands $1.10 (fyrir fram borgað af kaupendum blaðsins hérlendis $1.50.)
B. L. BALDWINSON,
Editor & Manager
Office:
729 Sherbrooke Street, Winnipeg
P. O BOX 116. 'Phone 3512.

Enn um bókasölu

Blaðið "Lögrétta", dags 8. jan. sl. flýtur langa ritgerð um "Íslenzkar bækur vestan hafs", og minnist þar á það, sem Hkr. og Lögb. hafa sagt um það mál.

Eins og væntanlegt mátti hefir blaðið ekki getað orðið algerlega samdóma þeim skoðunum, sem birtar voru í þessu blaði. "Lögr." heldur þvi enþá fastlega fram, að svikseminni vestur-íslenzkra bóksala, — þeirra, er verzla með ísl. bækur — hafi á liðnum árum verið og sé enn þá svo óþolandi, að ekki sé við hana unandi. "Vanskilin frá þeirra hendi og óregla í viðskiftum", segir blaðið, "hafa verið svo hóflaus, að margir bókaútgefendur á Íslandi eru algerlega hættir að senda þeim bækur". En í sambandi við umkvörtun á verði íslenzkra bóka hér vestra, segir "Lögr.", að það sé ekki á valdi bókaútgefenda á Íslandi, að ákveða nett um það með hvaða verði bækur þess séu seldar hér vestra, og getur þess jafnframt til leiðbeiningar, að þeggr vestur-íslenzkir bóksalar fái bók á Íslandi, sem kosti þá þar 1½ kr., en selji hana aftur út hér vestra fyrir 4 kr., þá sé verðhækkunin engum til hagnaðar öðrum en útsölumönnum hér vestra.

Vér efum ekki, að þessi upplýsing sé gefin í góðum tilgangi, og hún er af oss Vestur-Íslendingum þegin í sama anda, en "Lögr." getur ekki þess, sem þó frá sjónarmiði þeirra bóksölumannanna á Íslandi, ætti að vera aðalmergur málsins, að þess gifurlegri, sem framfærslan á verði bókanna er í útsölu hér vestra, þess viðbjóðslegra og óþolanlegra er það einveldi, sem hér hefir alt til þessa dags verið á sölu íslenzkra bóka og að þess minni er hagnaður bóksalafélagsins á Íslandi; sem bækur þess eru hér uppsprengdari í verði, vegna þess, hve miklu minna hlýtur að seljast af þeim undir sliku einokunar fyrirkomulagi, en ella mundi verða. En einokunar fyrirkomulagið játar "Lögrétta" afdráttarlaust með því, að viðurkenna, að peningar hafi verið endursendir hingað vestur, sem sendir voru þangað heim með bóka pöntun. Sú afsökun blaðsins, að þeir, sem peningana sendu heim, hafi mælst til afsláttar á verði bókanna í viðurkenningarskyni fyrir, að borga þær út í hönd, — er að vorri hyggju einkar léttvæg, og í raun réttri ekkert annað en viðurkenning þess, að sá 25 pros. afsláttur, sem hinum sérstöku bók sölum félagsins hér vestra er veitt ur, sé gefinn þeim í verðlaunaskyni fyrir sviksemi þeirra við lánardrotna sína þar heima, og sem blaðið kvartar svo sárt undan, að fyrir löngu sé svo megn, að hún sé óþolandi. "Lögr." hlýtur að kannast við þá viðskiftareglu, sem gildir um allan heim, að í mörgum verzlunargreinum er varan seld ódýrara móti peningum út í hönd, heldur en gegn láni, og til þessa er þeim mun meiri ástæða, sem borgun lánsins er langdregnari og óvissari.

Hinsvegar kemur Hkr. og Lögr. saman um það, að ísl. bókaútgefendur geti engan hagnað haft af einokun á bókamarkaðnum vestan hafs, og að þeim mundi þvert á móti vera hagnaðarvon — betra væri að segja hagnaðarvissa — af því, að samkepni yrði hér á sölunni, og að verð á ísl. bókum yrði lækkað niður, því að þá mætti búast við aukinni sölu. En fullyrða má, að Bóksalafélagið íslenzka litur ekki svona á málið, því að það hefir bundist samningum við fasta útsölumenn sína hér vestra, sem algerlega tryggja það að EINOKUN SKULI VERA á sölu ísl. bóka í Ameriku. Og þar sem Lögrétta játar, eins og hún þegar hefir játað, að ísl. Bóksalafélagið leyfi ekki öllum að njóta sama réttar með afslátt á bókaverðinu, og að það setti að véita þeim nokkurn afslátt, sem bjóða og borga peningu út í hönd fyrir það, sem þeir panta, en að í stað þess sé fjórungs afsláttur veittur þeim, sem ält fá að láni, og sem blaðið segir reynda að svo miklum vanskilum, viðskiftaóreglu og sviksemi, að ekki sé lengur viðunandi, — þá sjáum vér ekki betur, en að ljóslega sé sönnuð sú einokunarkæra, sem Hkr. hefir borið á Bóksalafélagið á Íslandi. Öll starfsemi þess er sýnilega þannig skipuð, að hér vestra SKULI vera einokun, og að frjáls og óhindruð sala á íslenzkum bókum hér SKULI vera ómöguleg.

Lögrétta hefir áður bent á það happaráð við einokunar meinsemd bókasölunnar hér vestra, að einhverjir aðrir en þeir, sem nú halda umboði frá Bóksalafélaginu ættu að sækja um útsölurétt á íslenzkum bókum hér vestra, svo að sam kepni fengist. Vér getum huggað tilla hlutaðeigendur með þeirri áreiðanlegu frétt, að þetta hefir þegar verið gert, en eftir er að vita, hvort félagið sinnir því tilboði nokkru. Um það getur Hkr. væntanlega fært fréttir síðar.

Rétt er það athugað hjá "Lögréttu", að ranglátt sé að atyrða Bóksalafélagið á Íslandi fyrir það, þótt ekki sendi það bækur sínar hingað vestur til útsölu án nægilegrar tryggingar fyrir því, að þær verði borgaðar, og ekki vill Heimskringla vísvitandi gerast sek um það. En á hinn bóginn má enginn lá vestan blöðunum það þau tala hér máli almennings — þótt þau kveði skorinort á um það, sem auðsjáanlega er rangsleitni í starfsaðferð félagsins gagnvart Vestur-Íslendingum.

Vestur-Íslendingar óska að mega njóta hagnaðar og ánægju af lestri íslenzkra bóka, og þeir eru hjartanlega fúsir til þess að borga fyrir þann hagnað og ánægju. En þá langar jafnframt til þess, að geta átt kost á, að fá þær bækur keypt ar með sanngjarnari kjörum, en þeim hafa verið gerð að undanförnu, og heldur en mögulegt er að fá undir núverandi einokunarfargi því, sem Bóksalafélagið setur á bóksölu sína hér.

"Lögrétta" eins og allir aðrir, sem nokkuð hafa hugsað um viðhald íslenzks þjóðernis hér vestra, hlýtur að sjá og viðurkenna, að nálega það eina, sem Ísland getur lagt til viðhalds íslenzkrar tungu hér, er, að gera oss kost á, að fá aðgang að bókmentum þess eftir þörfum vorum. Þess vegna virðist oss það afaráríðandi, að hér sé hér séu jafnan nægar byrgðir af íslenzkum bókum, og þær séu seldar hér svo sanngjörnu verði — miðað við verð þeirra á Íslandi — að ekki sé ástæða til að álíta, að álíta, að Vestur-Íslendingar séu beittir vísvitandi ósanngirni í kaupum þeirra.

Sú viðbára "Lögréttu", að ísl. Bóksalafélagið geti ekki ráðið við útsuluverð bóka sinna hér vestra, er eins grátlega barnaleg eins og hún er ósönn. Bóksalafélagið hefir fult vald yfir verði bóka sinna á Íslandi, og leyfir ekki, að hein bók þess sé þar seld dýrara en það sjálft hefir ákveðið. Alt eins gæti það gert við bækur þess, sem hér eru seldar, og það með fleiru en einu móti, ef það að eins hefði viljann til þess. En þann vilja hefir það aldrei enþá sýnt, og alls enga tilraun gert til þess að hafa nokkur afskifti af því, hvaða okurverð umboðsmenn þess setja á bækurnar. Þeir hafa þar algerlega óbundnar hendur til þess að vinna eins og þeir eru menn til — að okra á viðskiftamönnum sínum vestra, og svikja, segir "Lögr.", lánardrotna sína þar eystra. Vér fáum ekki betur séð, en að vesturíslenzku bóksalarnir ættu að geta sætt sig við, að selja íslenzkar bækur hér með smásöluverði þeirra á Íslandi, að viðbættum flutnings- og ábyrgðarkostnaði. Þeir hefðu þá sinn óbreytta fjórðungshagnað á sölunni eins og Bóksalafélagið ætlar útsölumönnum sínum á Íslandi að hafa. En þetta, að selja bækurnar hér með 100 og 150 prósent álagi og svikja svo lánardrotna sína um borgun á kostverði bókanna, það veitir gróða, sem bæði er ósiðferðislegur og ókristilegur, og sem Bóksalafélagið ætt með öllu að fyrirbyggja. Og það gæti fyrirbygt þetta, ef það að eins hefði lund til þess, og það ætti að sjá sóma sinn í, að gera það sem allra fyrst. En sannleikurinn er, eða virðist óneitanlega vera sá, að Bóksalafélaginu ekki að eins stendur algerlega á sama, hverjum ránskjörum fólk hér er beitt í bókakaupum, heldur betur félagið með opnum augum og undirlögðu ráði, bundið umboðsmenn sína hér vestra þeim samningum, sem algerlega tryggja það, að hin svæsnasta einokun skuli vera hér á sölu bókanna, og að frjáls verzlun þeirra fyrir vestan haf skuli vera algerlega ómöguleg. Það er undan þessari lymskulegu starfsaðferð félagsins, sem Heimskringla, fyrir munn vestur-íslenzkrar alþýðu finn ur sér skylt að kvarta, og mun halda áfram að kvarta þar til full bót er á þessu ráðin.

Vér vonum, að "Lögrétta" taki þessi umnæli vor ekki svo, sem verið sé að atyrða félagið, heldur skoða þau sem ómengaðan hispurslausan sannleika, sem öll þörf er á að sé sagður, og sem verður að endurtakast eins oft og þörf er á, að hann sé sagður, þar til sanngjörn breyting á starfsaðferð félagsins nemur hann úr gildi.

Bóksalafélagið íslenzka er alt eins siðferðislega skyldugt til þess, að tryggja það, að bækur þess séu seldar í Ameriku með sanngjörnu ákvæðisverði, eins og það sér um þetta á Íslandi, og það á alt eins hægt með að gera það hér eins og þar, ef viljinn væri til þess. Vér getum og fullvissað félagið um, að hér vestra er völ á áreiðanlegum mönnum til þess að taka að sér útsölu bóka þess með þessari skuldbindingu, og til að hlýta ákvæðum þeim með sölu bókanna, sem tryggir sölu þeirra með sanngjörnu verði.

Milíón dollara gróði.

Í síðasta blaði gat Hkr. um gróða þann, sem strætisbrauta félagið í þessum bæ hefir fengið af starfsemi sinni á sl. ári. Flestir munu játa, að hann sé mikill, og margir vafalaust álíta hann langt of mikinn í samanburði við stærð og íbúatölu borgarinnar, og í samanburði við ársútgjöld félagsins. Skýrslan, eins og hún er birt í blöðunum þann 21. febr. sl., sýnir, að síðan á nýári árið 1900 fram að sl. nýári hefir hreinn gróði félagsins orðið rúmlega 3 og einn þriðji úr millíón dollara, alt í 5-centa skildingum, og mest úr vösum verkalýðsins hér í bæ. Þessi gróði virðist óneitanlega benda á, að fólki hér í bæ liði all-sæmilega, þegar það á svo stuttu tímabili getur ausið út þessari feikna fjárupphæð, eingöngu til þess, að spara sér daglega eða vikulega að ganga fáein fótmál eftir götum borgarinnar, þegar það hefir erindi í búðir eða aðra staði, sem þó hæglega mætti nálgast fótgangandi á ekki lakari vegum, en hér eru nú orðnir, og með hjálp þeirra 10 eða 12 þúsund reiðhjóla, sem nú eru árlega notuð í bæ þessum.

Vöxtur félagsins er í samræmi við vöxt bæjarins á sl. 8 árum, en með þeim mismun þó, að starfssvið þess og gróði á síðasta ári hefir langt tekið fram öllu því, er áður hefir verið, eins og fylgjandi tafla ljóslega sýnir:

Ár	Tekjur	Útgjöld	Gróði
1900 ...	$280,132	$170,595	$109,535
1901 ...	309,399	173,218	136,181
1902 ...	397,091	210,984	186,107
1903 ...	568,225	278,403	289,822
1904 ...	831,736	627,754	403,982
1905 ...	1,119,768	575,747	544,021
1906 ...	1,416,305	701,963	714,341
1907 ...	1,722,406	775,731	946,675

Eftir þessari töflu er ástæða til að ætla, að á þessu yfirstandandi ári græði félagið yfir milíón dollara á brautum sínum hér í bæ, eða um 4 milíón krónur.

Við athugun þessara talna verður manni það ósjálfrátt, að bera saman áætlun um allar tekjur landssjóðs Íslands á næsta fjárhagstímabili, sem talið er að verði 2,828 þús. kr, eða sem næst 1,400 þús. kr. á ári, — eða sem svarar einum þriðja hluta þeirra inntekta, sem strætisbrauta félagið í Winnipeg rakar saman í 5-centa skildingum af gangi vagna sinna um götur borgarinnar, svo og fyrir ljós, gas og rafafl.

Táflan sýnir, að félagið tekur inn 2 peninga fyrir hvern einn, er það borgar út. Eftir að hafa borgað allan tilkostnað við starf sitt hér, þá hefir það meira eftir í sjóði en nemur öllum útgjöldum. Félagið reiknar, að þessi gróði sé að eins 11½ prósent af innstæðufénu. Það reiknar sem sé innstæðufé sitt 5 milíónir dollara til þess að vextfirnir sýnist sem minstir. En þegar það er að tala máli sinu fyrir þingnefndunum, til þess að komast hjá auka skattálögum, þá ferir það innstæðuverðið niður í eina og hálfa milíón. Skattgreiðsla félagsins á síðasta ári var rúmlega 46 þús. dollars af þessum 5 milíón dollara eignum. Hefði félagið borgað tiltölulegan skatt við það almenna, eða eins og allir aðrir fasteignaeigendur verða að borga, þá hefði skattur þess orðið um eða yfir 200 þús. dollara. En félagið er óskabarn. Það fær undanþágu á sköttum, sem aðrir ekki fá, og ýmiskonar lagaleg hlynnindi, sem öðrum er neitað um, svo sem það, að mega reka starf sitt á sunnudögum. En sleppum þessu. Athugum að eins ársgróðann í samanburði við útgjöldin, og þá sést, að félagið gæti hæglega sett fargjöld sin talsvert lægri en þau eru nú, og þó haft sæmilega vexti af því stofnfé, sem það hefir lagt í fyrirtækið, eins og það líka hefir heimtingu á að fá. Annars virðist nú tími til þess kominn, að Winnipeg borg taki að sér að kaupa og starf ræka allar eignir strætisbrautafélagsins hér í bæ. Þessi milíón dollara gróði, sem nú rennur í vasa félagsins, væri betur kominn í bæjarsjóði, — í sjóði fólksins, sem gerir hann mögulegan. Menn mundu una því miklu betur, að borga nú verandi 5 centa gjald með spörbrautavögnunum, ef þeir vissu, að gróðinn rynni í bæjarsjóð, svo að skattar þeirra lækkuðu í réttum hlutföllum við það. Að öðrum kosti gæti bærinn tekið þá stefnu, að starfræka kerfið með kostverði eða að miða flutningsgjöldin eingöngu við kostnaðinn, og mundi þá sannast, að hægt yrði að fá gjöldin lækkuð um réttan helming, svo fólk fengi 10 farmiða fyrir 25c.

Þetta mál er að minsta kosti þess virði, að það sé athugað. Það liggur auðsjáanlega eitt af tvennu fyrir hendi, annaðhvort að ganga röggsamlega að því, að fá fargjöldin niðursett af félaginu eða hitt, sem bæði er betra og réttara, að bærinn leggi alt kapp á, að eignast kerfið með öllum þess gögnum og gæðum og starfræki það á eigin reikning íbúunum til varanlegra hagsmuna.

Sunnudaga-málið

og lögsóknir þær, sem gerðar hafa verið á hendur hundruðum manna í Winnipeg fyrir brot á sunnudagahelginni undir lögum þeim, sem samþykt voru í Ottawa í fyrra, og sem prentuð voru í síðasta bl., hafa vakið eftirtekt hvervetna í þessu ríki, og flest blöð landsins hafa gert þær að umtalsefni. Alment mælist þetta illa fyrir, og telja blöðin sjálfsagt, að alþýðan risi upp á móti þeim. Lögin þykja óviturleg og ósanngjörn í mesta máta.

Blaðið "Montreal Gazette", sem jafnan er mjög gætið í athugasemdum sínum, fer allþungum orðum um lög þessi og sýnir fram á, hve ósanngjörn þau séu í ýmsum atriðum. Til dæmis bendir blaðið á það, að undir þessum lögum megi járnbrautalestir renna allan sunnudaginn, ef þær renna beint áfram á óslitnum ferðum, en að ekki megi skifta þeim og senda sinn hluta í hverja áttina. Þetta ákvæði segir blaðið ekki verða réttlæt á nokkrum siðferðislegum grundvelli, því að ef að það sé rétt, að lofa lestum að renna eftir vissum brautum, þá ætti sama reglan að gilda með aðrar brautir Lögin leyfa, að búinn sé til Maple sykur og Maple síróp á sunnudögum, en ef hraðritarar blaða reyna að skrifa niður ræður, sem prestar flytja í kirkjum, til þess hægt sé að birta þær í blöðunum, þá sé það fangelsissök. Járnbraðshustofnanir megi vinna allan sunnudaginn, en ef bóndi bjargar heyjum sínum undan rigningu á sunnudegi, þá sé það fangelsissök. Gufulestir á brautum mega ekki flytja fólk til skemtistaða á sunnudögum, en rafmagnsbrautir mega gera það. Með þessu er rafmagninu gert hærra undir höfði en gufunni. Slika rangsleitni segir blaðið vera algerlega óþolandi, og ekki við því að búast, að nokkur maður virði þau svo mikils, að taka þau til greina. Þau varanlegu áhrif, sem svona löggjöf geti haft á þjóðina, sé sú, að fólk fjarlægist kirkjuna og kenningar hennar, af því það sé vitanlegt, að lögin séu til orðin fyrir áhrif prestastéttarinnar á stjórnina í Ottawa.

Blaðið heldur fram þeirri skoðun, að ekki sé hægt að skapa í meðvitund manna virðingu fyrir sunnudagshelginni með þvingunarlöggjöf.

Þetta veit enginn betur en þeir menn, sem kröfugerðina sinna vegna eru neyddir til þess, að vinna 7 daga í viku hverri, og verða því að fara á mis við þá hvíld, sem þeir annars mundu geta notið. Trúrækni fæst ekki gróðursett í huga fólks með löggjöf, heldur er hún afleiðing af meðfæddu hugarfari, og styrkt með siðum þess þjóðfélags, sem hver og einn er umkringdur.

Prælahald í Canada

Blaðið "Winnipeg Free Press", dags. 28. janúar sl., flytur langa grein um kúgun þá og ótta, sem Doukhobors í Canada búi undir af höndum leiðtoga þeirra hér og að þar sem áður hafi ríkt allsnægtir og friður í bygðum þeirra, sé nú komin örbyrgð og allsleysi. Blaðið tekur fram, að mjög sé orðugt, að fá nokkrar fregnir af högum þessa fólks, frá því sjálfu, því að það þori ekki að segja neinar frétt ir af ótta við yfirmenn sina eða leiðtoga. En nýlega hafa ungir menn, sem skilja rússnesku, ferðast um bygðir þessa fólks hér í Vesturlandinu, og komist að ýmsu með því að hlusta á tal þess, sem annars hefði hulið verið umheiminum, því fólkið óttast, að láta nokkuð berast út frá sér í blöðin annað en það, sem leiðtogarnir leyfa því að tala um.

Meðal annars, sem þessir ferðamenn komust að, er það, að ástand þessa fólks er svo aumt og aumkunarvert, að óvíst er, hvort nokkurstaðar í heimi er lakara, að hvergi á bygðu bóli sé nokkur flokkur fólks, sem sé í meiri áþján eða prælbundnari undir yfirráð ein stakra yfirboðara sinna heldur en Doukhobors í Vestur-Canada.

Þetta fólk fær yfirboðurum sínum í hendur allan vinnuarð sinn og búsafurðir, og eru því sjálfir ennatt þurfalingar, hve miklar, sem inntektir þess annars kunna að vera. Doukhobors lifa undir félags búskapar fyrirkomulaginu, undir vissum fyrirliðum, sem heimta alla framleiðslu fólksins og atvinnuarð, sjá um að koma því á markaðinn og leggja svo fóð í félagsbús sjóðinn, eða svo er það látið heita, og hafa þannig öll umráð alls þess fjár og fémætis, sem fólk þetta vinnur fyrir.

Samkvæmt ráðum þessara einvöldu leiðtoga, er búið að selja nálega alla nautgripi fólksins, og leiðtogarnir hafa andvirði þeirra í vörzlum sínum. Í sumum þorpum hafa kýrnar verið seldar, svo að ekki er mögulegt að fá mjólk fyrir ungbörn. Á síðasta hausti skipuðu leiðtogarnir svo fyrir, að allar sauðkindur fólksins skyldu seljast og það varð að gerast. Voru þá 15 þús. sauðkindur seldar, sem kvekarafélag eitt hafði gefið fólki þessu til styrktar, þegar það tók að sér búlönd sin með því augnamiði, að það kæmi á hjá sér öflugri sauðfjárrækt. Og leiðtogarnir tóku skildingana, sem komu inn fyrir það. Saga er sögð af því, að þegar þetta fé var rekið til markaðar, varð ein kindin veik, og var því skilin eftir, þar sem hún uppgafst. En hún komst bráðlega til heilsu aftur, og bauðst þá kaupandi að henni. En fólkið þorði ekki að selja kindina án leyfis yfirboðara sinna. Það ráð var því tekið, að kjósa nefnd manna og senda hana 40 milna langan veg á fund yfirmannsins til þess að spyrja hann, hvort kindin mætti seljast og með hvaða verði.

Á síðasta hausti var og það boð látið útgangi, að alla alifugla þessa fólks skyldi þá tafarlaust selja og var það gert, og fengust frá 10 til 15 cents fyrir hvern, eftir stærð og tegund. Yfirboðararnir tóku peningana.

Fyrir skömmu var fólkinu tilkynt, að það mætti ekki hafa nein vasaúr eða klukkur í eigu sinni, og menn voru gerðir út til þess, að taka úrin frá fólkinu og fá þau í hendur yfirmönnunum. Það er talið, að þeir hafi úr hinum ýmsu þorpum fengið um 6 þús. dollara dollara virði á þennan hátt. Fólkinu var einnig fyrirboðið, að hafa spegla í húsum sínum, og menn voru sendir út til þess, að leita í hverju húsi og taka speglana. Var þetta í Prince Albert nýlendunni. En nokkrar konur gátu þó falið spegla sína, svo leitarmenn fundu þá ekki.

Síðasta skipunin, sem fólk þetta hefir fengið frá kúgurum sínum, er sú, að það megi ekki drekka kaffi eða tevatn, eða búa til og éta pönnukökur eða lummur. En í þess stað má það neyta brauðs, sem búið er til úr hráum kartöflum, lauk, gulrófum og næpum, og 8 öðrum tegundum, þar með talið edik, sem fólkið er skyldað til að hafa í brauðinu. Þetta þykir fólkinu harðir kostir, en verður þó að búa við þá eða sæta reiði harðstjóranna ella.

Þegar sú stefna var tekin, að selja nautgripina, þá var maður sendur til Yorkton til þess að útvega markað fyrir þa, undir því yfirskyni, að kaupa ætti kynbóta gripi í stað þeirra seldu. En eigendur gripanna hafa hvorki fengið kynbótagripina, né andvirði hinna seldu gripa.

Fólkið fær nú mjólk sína á þann hátt, að það verður á hverjum morgni að koma saman á vissum stað með smáilát, og er því þá úthlutaður viss mælir hverri fjölskyldu.

Maður sá, sem höðingjarnir sendu til þess að kaupa kornvöru fyrir fólkið, prédikaði fyrir því um að hafa ekki spegla, og að éta að eins hráa fæðu og neita hvorki tes né kaffis. En þegar hann hafði sjálfur matast með því 3 máltíðir, vildi hann fá eitthvað betra fyrir sjálfan sig. Hann bað þá konu sína um egg, en hún kvað öll sín hæns hafa verið seld. Hann fór þá á Laugan Hotel og keypti sér þar fæði meðan hann var í bænum. — Ekki að eins er fólkinu bannað, að éta ætan mat, heldur er því bannað að vinna ýms þarfleg verk. Til dæmis má geta þess, að þegar þetta fólk kom fyrst til landsins, þá voru konur þess afðar í bróderingu og kniplinga vefnaði og öðr um kvenlegum hannyrðum, en nú er þeim fyrirboðið, að taka á þess konar störfum, af þeirri einföldu ástæðu, að leiðtogarnir nenna ekki að hafa fyrir, að útvega verkefnið og að koma því á markað, þegar